

MOLDOVA, ARĂTATĂ CU DEGETUL PENTRU VIOLENȚĂ ÎN FAMILIE

Părinții sau buneii își omoară copii și nepoții. Soții curmă viețile soțiilor sau invers. Tragediile de săptămâna trecută au făcut să încremenească o țară întreagă. Experții în domeniul drepturilor omului sună alarma și spun că cea mai mare vină o poartă autoritățile – acestea nu oferă suficientă protecție victimelor violenței domestice.

Cazul recent când un bărbat din satul Vâlcele din raionul Cantemir, care, în urma unei neînțelegeri dintre el și soția sa, și-a omorât cu cruzime cei trei copiii a zdruncinat Moldova. Micuții aveau vârste cuprinse între 1 și 6 ani și au murit în urma multiplelor plăgi de cuțit în regiunea gâtului. După cele întâmplate, bărbatul ar fi încercat să se sinucidă, dar a fost salvat.

Cu câteva zile în urmă, un alt caz a pus pe gânduri pe mai multă lume. Este vorba de tragedia din satul Vadul-Rașcov din Șoldănești, acolo unde un băiețel de numai șapte ani ar fost omorât cu brutalitate de tatăl său, mama acestuia fiind la muncă.

Un alt caz, aceeași cruzime

Un alt omor în familie a fost înregistrat recent în localitatea Nimereuca, raionul Soroca, unde un tânăr de 22 ani și-ar fi omorât socrul, lovindu-l mortal cu un obiect ascuțit.

Date alarmante. Anul trecut în țara noastră au fost omorâte în bătaie 36 de persoane, acestea fiind victime ale violenței în familie. Experții în drepturile omului critică autoritățile că nu oferă protecție victimelor violenței domestice, în mare parte acestea fiind femei și copii.

În prezent, Republica Moldova este în atenția Comitetului

pentru eliminarea discriminării față de femei (entitate în cadrul Organizației națiunilor Unite). Asta deoarece autoritățile nu reușesc să ofere destulă protecție cetățenilor.

Statul, complice la omor

În anul 2014, Vera Crețu, o femeie din orașul Chișinău a fost omorâtă în bătaie de soțul său. Cazul a intrat în vizorul juriștilor Asociația Promo-LEX. Dumitru Sliusarenco, avocat Promo-LEX și reprezentant al victimei susține că doamna era bătută ani la rând, aceasta de fiecare dată cerând ajutorul oamenilor legii. „Protecția” pe care i-a oferit statul victimei a fost luarea la evidență a soțului. Evidența era doar pe hârtie, căci bătăile nu au conținut, ultimele lovituri cu toporul fiind fatale pentru femeie. La sfârșitul anului 2014, agresorul a fost condamnat de către Judecătoria Centru din municipiul Chișinău la opt ani de închisoare, sentință menținută și de Curtea de Apel Chișinău. Decizia instanței de apel însă nu este definitivă, cauza urmând a fi examinată și de magistrații de la Curtea Supremă de Justiție.

Dumitru Sliusarenco spune că acest caz este diferit de alte cazuri de violență în familie, pentru că, scoate în evidență lipsa unui mecanism eficient de prevenire și protecție a victimelor la fazele inițiale ale conflictelor. „Statul se dovedește a fi incapabil de a interveni în situațiile de conflicte violente în familie și a preveni degradarea acestora, consecințele fiind de multe ori tragice. Cazul va fi prezentat în premieră pentru Republica Moldova de către o organizație pentru apărarea drepturilor omului în numele și interesele victimei decedate, ceea ce ar putea crea o practică pozitivă în procesul de examinare a încălcărilor drepturilor omului la comitetele ONU”, menționează avocatul.

Cazul doamnei Crețu este al doilea de acest fel discutat la nivel internațional de către Comitet. În anul 2012, o altă victimă a violenței în familie din Moldova s-a adresat la

Comitet, invocând complicitatea statului la maltratarea sa și discriminarea ei în bază de gen în a beneficia de protecția legii.

Avocat: „Avem probleme cu prevenirea, investigarea și asigurarea protecției victimelor...”

Dumitru Sliusarenco a precizat pentru Report.md că vor mai fi discutate asemenea cazuri la nivel internațional atât timp cât autoritățile statului rămân indiferente la cazuri de violență în familie, de cele mai multe ori lăsând victime alături de agresor. „Problemele de bază în cazurile de violență în familie sunt la capitolul prevenire, investigare și asigurarea protecției victimelor. În ceea ce privește prevenirea, autoritățile reacționează în majoritatea cazurilor abia când sunt semne evidente de leziuni corporale sau chiar mai grav, decese. La fazele inițiale ale conflictului, autoritățile nu sunt capabile să reacționeze și să prevină escaladarea conflictului”, precizează avocatul.

Dumitru Sliusarenco spune, însă, că aceste cazuri de violență în familie sunt calificate de cele mai multe ori ca acte de huliganism sau injurie și, de obicei, sunt investigate doar violența fizică.

Ordonanță „fără protecție”

Deși în anul 2008, Republica Moldova a reglementat violența în familie, adoptând [Legea cu privire la prevenirea și combaterea violenței în familie](#), document prin care este introdusă ordonanța de protecție – un instrument care are menirea să protejeze victima, situația nu s-a îmbunătățit. Legea îi interzice agresorului să se apropie de victime pe o perioadă determinată. „Ceea ce ține de protecția victimei, aici este una din cele mai grave probleme, pentru că autoritățile nu au un mecanism eficient de implementare a ordonanței de protecție și chiar dacă aceasta se eliberează de judecător, este greu de aplicat. Pe de altă parte victimei foarte rar i se asigură un

loc într-un centru de plasament, nemaivorbind de consiliere psihologică și asistență materială”, conchide Dumitru Sliusarenco.

Femeile și copiii, supuse cel mai des violenței domestice

[Datele](#) Inspectoratului General de Poliție (IGP) arată că femeile și copiii sunt, de cele mai multe ori, victime ale violenței în familie. Anul trecut, 90 la sută din victimele violenței domestice erau femei și copii.

Organizațiile neguvernamentale și instituțiile statului responsabile de apărarea drepturilor omului sunt îngrijorate de numărul mare de victime ale violenței în familie înregistrat în ultimii ani, recomandând guvernunților să întreprindă măsuri urgente de contracarare a acestui fenomen. Oficiul avocatului poporului cere autorităților să adapteze legislația națională la cadrul legislativ internațional. „Datele oficiale arată creșterea numărului cazurilor de violență în familie (6 569 cazuri în anul 2012 față de 9 203 cazuri în 2015) și ineficiența intervenției autorităților în protecția victimelor. Este necesară perfecționarea în continuare a cadrului normativ existent; ratificarea Convenției Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice; sporirea gradului de informare și educare a populației prin campanii informaționale permanente”, se arată în [Raportul Evaluării Periodice Universale](#) (EPU) a situației drepturilor omului în Republica Moldova.

Atitudine discriminatorie față de femei

Și Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității menționează în Raportul EPU elaborat de această instituție că, deși cadrul legal prevede măsuri de protecție pentru victimele violenței domestice și sancțiuni pentru agresor (pentru comiterea actelor de violență), de cele mai multe ori femeile-victime nu au acces la remediile legale

respective. „Din cauza persistenței stereotipurilor și ideilor preconcepute referitoare la rolul femeilor în familie, autoritățile nu apreciază seriozitatea problemei violenței domestice și nu reacționează prompt atunci când primesc plângeri de la victime. Consiliul se arată îngrijorat de persistența acestei atitudini discriminatorii față de femei, care are drept consecință omisiunea de a investiga eficient cazurile de violență domestică și asigurarea protecției egale din partea legii”, se menționează în raportul citat.

Restanțe

În luna noiembrie curent, Republica Moldova va raporta în fața Organizației Națiunilor Unite despre situația drepturilor omului din țara noastră. În anul 2012, autoritățile și-au asumat angajamentul de a asigura respectarea drepturilor femeilor și copiilor, inclusiv ale victimelor violenței în familie. La patru ani de la asumarea acelor angajamente, nu s-a făcut aproape nimic. Aleșii au reușit doar să adopte în primă lectură un proiect de lege pentru modificarea a 13 acte legislative în domeniul prevenirii și combaterii violenței în familie. Atât!

Amendamentele prevăd pedepse penale mai dure pentru cei care au comis acte de violență în familie. Agresorul care va comite acte de violență față de un membru al familiei riscă până la trei ani de detenție (acum această acțiune se pedepsește cu doi ani de închisoare). Proiectul de lege mai stabilește că sancțiunea pentru aceeași acțiune săvârșită asupra a doi sau mai mulți membri ai familiei, va fi majorată de la cinci până la șase ani privațiune de libertate. Însă în situații mai grave, atunci când agresorul a omorât victima, acesta va fi încarcerat pe o perioadă de la opt până la 15 ani, față de 5-15 ani cât este prevăzut în actuala legislație penală.

Evaluarea Periodică Universală (EPU) este un proces unic ce implică revizuirea situației drepturilor omului în toate statele membre ONU. EPU este un proces condus de către stat,

sub auspiciul Consiliului pentru Drepturile Omului, care oferă fiecărui stat oportunitatea de a declara acțiunile întreprinse pentru îmbunătățirea situației în materie de drepturile omului în țara vizată și pentru a îndeplini obligațiile ce țin de domeniul drepturilor omului.

Sursa: report.md